

Štajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 krome, za Ameriko pa 6 krome; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. seprodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravništvo se nahajata v Ptiju, gledališko poslopje štev. 3.

Stev. 32

V Ptiju v nedeljo dne 6. avgusta 1911.

XII. letnik.

Današnja številka ima zopet 2 strani priloge in šteje torej skupaj 10 strani ter več slik.

Prvaki proti Avstriji.

W.r. d. Korrespondenz prinesla je te dni pod naslovom „Ein süd slawisches Attentat auf Österreich“ zanimivi članek, katerega so tudi razni drugi veliki listi ponatisnili. Ta članek dokazuje pravljeno staro našo trditev, da se goji v vrstah gotovih slovensko-prvaških krogih veleizdajalska in obenem protiavstrijska načela. Že zaradi tega bomo poglavite točke iz tega pomembnega članka ponatisniti.

V jugoslovanskem taboru zgodilo se je v nednjem času nekaj dogodkov, ki se jih ne sme prezreti in podceniti. Medtem ko se hrvatski kan Tomašić z ustanovitvijo nove vladine stranke in nove volitve v hrvatski sabor pripravlja, so se pogajanja med liberalno hrvatsko-srbsko koalicijo ter med klerikalnimi skupinami hrvatske stranke prava gledé volilne zveze proti banu žalovila. Skupine stranke prava so tako zvezodošljene. Obenem so pa sklenile na konferenci hrvatskimi pristaši državnopravne stranke v Dalmaciji in Istriji ter zastopniki klerikalne hrvatske stranke v Bozni, da se obe skupini stranke na Hrvatskem združiti in kot popolnoma samostojna stranka v volilni boj vstopiti. Sklenili so tudi skupno organizacijo teh, ki stojijo na stališču državnopravne stranke. Ta stranka pa zahteva trializem, to se pravi združenje jugoslovanskih del v državi. V ta namen se ustanovi izvrševalni odbor iz 6 delegatov iz Hrvatske in po 3 delegatov isterskih, dalmatinskih ter bosanskih Hrvatov; ta odbor hoče potem skupno slovensko-prvaškim i zastopniki i trializem delovati.

To je prvi slučaj, da posegajo politične organizacije iz ene polovice države v drugo, kar je tudi protiobstoječim postavnim določbam. Da se ti ljudje javno brez pomisla čez državne meje združujejo, dokazuje pač, da smatrajo čas za primeren, pričeti s treplkim delom za lastno jugoslovansko državo.

Opomniti je, da je vodja slovenskih klerikalcev dr. Šušteršič že pred volitvami v Dalmaciji pogajanja s tamošnjimi hrvatskimi voditelji uvrščeval. V državnem zboru pa so napravili slovensko-klerikalno-hrvatski klub, v katerega so pristopili tudi klerikalni Hrvati iz Dalmacije.

Namen slovenskih klerikalcev je torej, ne samo Dalmacijo, marveč tudi Primorsko, nadalje Trst, Kranjsko in spodnji del Štajerske ter Kosko odtrgati od Avstrije. To si treba zapomniti in proti temu je potreben najodločnejši odpor.

Mi nimamo temu članku ničesar pristaviti. Kmetje in sploh volilci zdaj dobro vidijo, da se jih hoče od strani prvaških klerikalcev edino v protiavstrijske namene izrabljati.

Politični pregled.

Državni zbor je šel torej zopet na počitnice in poslanci so se oddahnili. Mnogo se v tam kratkem času seveda ni moglo napraviti.

Ali to se pač vidi, da je pri veliki množini poslancev resno voljo za delo opaziti. In tega nismo pri naših poslancih navajeni. Zadnja seja bila je grozovito burna; nekaj viharja in kričanja pa mora biti v tej zbornici. Slo se je namreč za predloge draginjskega odseka socialni demokratje so pri temu predlagali, da naj se dovoli neomejeni uvoz prekomorskega tujega mesa. Ta predlog seveda ni imel resne podlage, kajti tak sklep bi našo domačo živinorejo naravnost uničil. Predlog je bil tudi z 251 proti 174 glasovi odklonjen. Potem je prišel predlog dr. Stözl na glasovanje; v tem se zahteva uvoz prekomorskega mesa po potrebi. Ali tudi ta predlog je bil z 191 proti 182 glasovi odklonjen. To pa je socialiste in druge zastopnike mestnega prebivalstva hudo razburilo in nastal je vihar, da je moral predsednik sejo prekiniti. Predlog dr. Stözl prišel bode ob drugi priložnosti zopet na glasovanje. V ostalem ni zbornica važnejših sklepov sprejela. Šele za poletnimi počitnicami bode boj pričel. Poroča se, da stopi državni zbor šele v drugi polovici septembra zopet skupaj.

Moč strank v novem parlamentu kažejo zdaj seldeče številke natanko. Da se vidi napredok ali nazadovanje posameznih strank, objavimo tudi številke iz leta 1907. Posamezne stranke imajo torej sledče število poslancev:

	1907	1911
Staročehi	6	—
Zionisti (judi)	5	1
Srbi	2	2
Starorusini	5	2
Nemški delavci	—	3
Vsenemci	3	4
Liberalni Slovenci	6	4
Brez stranke	6	3
Rumuni	4	5
Liberalni Italijani	5	6
Klerikalni Čehi	17	7
Poljski narodnjaki	14	10
Klerikalni Italijani	9	10
Hrvati	11	11
Poljski demokrati	23	14
Radikalni Čehi	10	17
Nemški radikalci	15	20
Klerikalni Slovenci	18	20
Mladočehi	20	20
Nemški naprednjaki	21	20
Poljska ljudska stranka	17	24
Klerikalni Poljaki	16	25
Mladorusini	25	28
Nemški kmetje	29	32
Češki kmetje	29	38
Nemška ljudska stranka	17	32
Krščanski socialisti	96	76
Socialni demokrati	87	82
	516	516

Poslanci po poklicih. V državnem zboru je 516 mandatov; sedaj je 511 poslancev izvoljenih. Od teh je: 1 aktivni minister, 9 bivših ministrov, 59 advokatov, 59 časnikarjev, 22 duhovnika, 40 profesorjev, 10 učiteljev, 9 zdravnikov, 1 slikar, 21 sodnikov, 5 političnih uradnikov, 41 javnih uradnikov, 36 privatnih uradnikov, 11 županov, 1 obč. svetovalec, 1 oficir, 7 trgovcev, 1 delavec, 14 industrialcev, 8 tehnikov,

22 obrtnikov, 9 deželnih poslancev, 120 posestnikov, 3 privatnih.

Cesarskih manevrov se cesar letos zaradi visoke svoje starosti ne bode udeležil. Program za cesarske manevre se bode šele natanko določil.

Garnizijske spremembe l. 1912 so deloma že določene. Dunajska infanterijska regimenta 19 in 32 prideta v Gorico in na Tolminsko, 97. inf. regiment pa, ki je že 14 let v Trstu, pride v Brod. Nadalje pride 11. dragonski regiment iz Mitrovice na Koroško in bode štabna stacija v Celovcu.

Kanal in električno podjetje na spodnjem dravskem polju.

Mesece sem že širi se hotè in nehotè po dravskem polju brezpotrebno razburjenje. Gre se namreč za načrte velikanskega električnega podjetja „Poetovio“, ki bi imelo v slučaju uresničenja naravnost nedogledni gospodarski pomen za celi ptujski okraj. V takih velikih vprašanjih seveda ne pomaga navadno mlatenje praznih besed. Taka podjetja treba preštudirati in od vseh strani premisliti, predno se o njih sodbo izreče. Mi se doslej nismo s to zadevo pečali, ker nismo hoteli nobenega vznemirjenja krivi biti. Ali zdaj so se tretjni in pametni prebivalci že pomirili in zato je treba jasno govoriti. Časnikarsko prepiranje ne bode ničesar proti in ničesar za podjetje storilo. Mi se vsled tega v tak prepir tudi vtičali ne bodemo. Ali ker se že od raznih strani le „napake“ in domišljeno „škodo“, ki bi jo baje to podjetje povzročilo, naglaša, hočemo mi drugo stran pregledati. Vprašati se hočemo namreč, koliko in kakšne koristi bi to velikansko podjetje za splošnost napravilo. Premislimo torej mirno in pametno, predno da sodimo.

Iz celega srca in polnega prepričanja trdim, da bi bilo to podjetje naravnost velikanskega gospodarskega pomena in dobička za dravsko polje in v splošnem za celi okraj. V dokaz tej trditvi naj navedemo le nekaj točk:

1. Drava dela že skozi desetletja in stoletja veliko škodo. Zlasti hudo občutijo to škodo prebivalci občin Verstje, Spuhlja, Sabotinci, sv. Marko, Novaves. Kolikokrat se je že izrazilo željo in prosilo na vseh krajih in koncih, da bi oblast bregove Drave primerno uredila in zavarovala ter s tem večno oškodovanje posestev preprečila. Vse je bilo zamanj. Ako bi se pa električno podjetje uresničilo, bi moral tudi iz lastnih interesov in iz lastnih sredstev bregove zavarovati. Podjetje bi moralno bregove urediti, da svoje lastne zgradbe pred škodo zavaruje. S tem pa bi imele omenjene občine že veliki dobiček, kar si vsak lahko sam izračuni.

2. Velika potreba za tamošnje kraje je tudi most čez Dravo v Sturmoycih, katerega prebivalstvo že jako dolgo želi in prosi. Doslej seveda ni bilo prav nobenega upanja, da bi se tak velepotrebni most uresničil. Ali

ako bi napravili električno podjetje, morallo bi to podjetje k travniki v Sturmocih napraviti najmanje en most čez Dravo. Stara želja prebivalstva bi se torej izvršila. Mislimo, da ni nikogar na dravski dolini, ki bi važnost te zadeve ne izpozna.

3. Kmetje na dravskem polju ne morejo biti bogatini, kajti zemlji se mora kos kruha tako rekoč s prsti izgrevati. V visokih delih dravskega polja bi bilo treba zemljo napajati (Bewässerung) in jo s tem zboljšati. To je sedala pri sedanjih razmerah popolnoma izključeno in nemogoče. Prebivalci pa so gotovo že važnost takega skupnega izboljšanja zemlje izpoznali. V slučaju, da se električno podjetje ustanovi, bi bilo to napajanje zemlje in izboljšanje dravskega polja mogoče in bi se gotovo storilo. Vrednost zemlje bi potem v veliki meri narasla. Električno podjetje s kanalom bi torej ne vzel kmetom domače grude, pač pa bi vrednost te grude podvojilo. To je v gospodarskem oziru velepomembno! Zgornje dravsko polje postalo bi lahko kakor vrt in kmetje bi na rodotvorne zemlji gotovo več prislužili nego na revni in suhi. Le pomislite malo!

4. V drugem delu dravskega polja je stvar zopet narobe. Vsled Drave so travniki tam močvirnati, kisla krma raste na njih, kmetovo delo se komaj izplača. Posebno hudo prizadete so v tem oziru občine Stojnici, Meretiinci, Malavaš, Gajovci in Formin. Že davno je izdelan večji načrt za odpeljavanje vode iz teh travnikov. Ali dolej ni bilo mogoče želji prebivalstva v polnem obsegu ustreči. S kanalom odnosno s celim električnim podjetjem bi bilo to odvajanje vode le igrača. Travniki bi se izboljšali, posestva bi dobila veliko večjo vrednost, gospodarstvo dravskega polja bi krasno napredovalo. Ali nasprotniki tega podjetja res te stvari ne premislijo? Ali ne razumejo, da mora kmet dandanes skoraj bolj z glavo nego z rokami delati? Dravsko polje bi postalo rodovitno in kdor se temu zoperstavlja, ta jemlje kmetom bodočnost. Tega treba premisli!

5. Prav pametno je tudi dejstvo, da bi v slučaju uresničenja električnega tega podjetja prebivalstvu prizadetih občin gledeli občinskih

doklad bilo pomagano. Doslej plačujejo posamezne občine prav visoke doklade, kar je v teh časih splošne draginje za kmetske prav občutno. Ako bi se pa električno podjetje uresničilo, morallo bi v vseh teh občina hvečino doklad plačati in bi bili torej kmetje veliko manj obloženi. Tudi to gre visoko v denarje!

(Naprej pride!)

Dama

ki drži kaj na zdravo negovanje kože, ki hoče zlasti pege odstraniti ter mehko, nežno kožo in beli teint dobiti in obdržati, umiva se edino z „Steckenpferd“ lilijskim mlečnim milom (znamka „Steckenpferd“) od Bergmann & Co. Tetschen a. E. Kos za 80 h se dobi v vseh apotekah, drožerijah in trgovinah s parfumom itd.

391

Dopisi.

Sv. Marjeta dr. p. V „Straži“ št. 85 od 21. julija 1911 mi dobro znani dopisnik predbaciva, da bi jaz rad gospodaril v občini Marjeti, da bi jo rad v prid mojih političnih namenov razdelil v dve občini, ter mi je že postavil vojnega ministra (Malek), ministra za industrijo (Löschner), za zunanje zadeve (Gril), za uk (Čelofiga) in trgovinstvo (Kalčič). Finančnega ministra mi bojda ni mogel radi pomanjkanja postaviti. Tukaj pa prosim dopisnika, da morebitno on prevzame to častno službo. Občane svari pred razdelitvijo, češ da bi potem bilo preveč troškov in bi on premalo dobil. Brezpotreben strah. Prepotrebno razdelitev sicer uvidi, a želi le, da bi jo strokovnjak, kakor je on, in ne jaz, ki ženem po njegovi izjavi posili nemško politiko, izvršil. Mu ne zabranim, a dvomim na njegovi zmožnosti. Da pa vidijo bralci vrlega „Stajerca“, kako so klerikalci vsaki prepotrebni reči nasproti, ako se naprosi jo izvršiti jim ne povoljna oseba, blagovolite mi g. urednik samodanes nekaj več prostora, da nujno potrebo delitve občine sv. Marjeta dr. p. v kratkih potezah dokažem in dopisniku „Straže“ jezik zavežem. Občina sv. Marjeta dr. p. obsega tri vasi: davčno

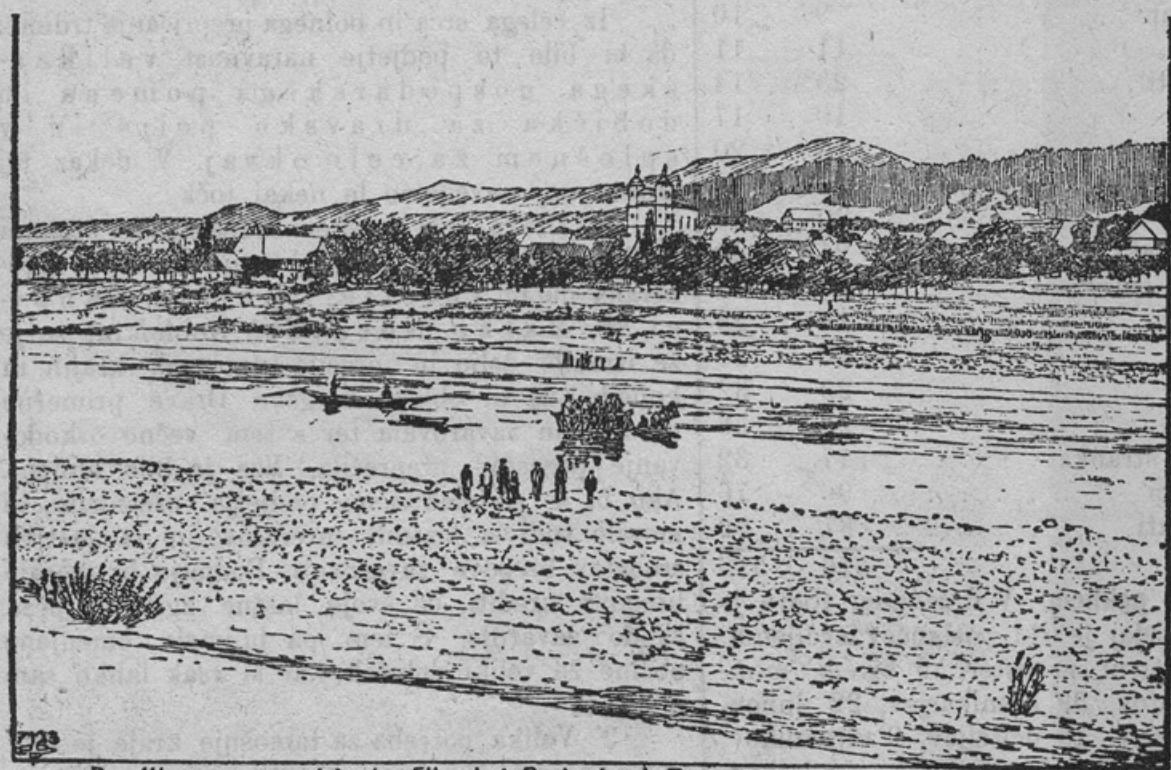
občino sv. Marjeto dr. p. in davčno občino Prepolje z Trničami okraj Maribor. Šolski okoliš M. (M. = sv. Marjeta dr. p., P. = Prepolje, T. = Trniče, Š. = Šentjanž dr. p.) tvori davčna občina M. in v dačno občina P. spadajoča vas T. med tem ko so všolane P. v šolski okoliš Š. okraj Ptuj. Postavno bi morala občina M. šolske stroške plačati za šolo v M. in Š. Tedaj Prepolci bi plačevali k naši šoli, M. in T. pa k Š. šoli. Zdaj smo pa dospeli tja, kam dopisnik „Straže“ tako moli. Cenjeni bralci, sledite mi sedaj pazno! Reč ne gre zategadelj: Leta 1878 je davčna občina M. prosila visoki dež. šol. svet Gradec za dovoljenje enorazredne šole in se je s pismeno pogodbou zavezala, to šola sama vzdrževati. Šola je bila pod tem pogojem dovoljena. Leta 1892 so Trničani, kateri so bili do tega časa všolani k Š. prosili za všolanje k M. To se jim je dovolilo, ker so potom pogodbe plačali v kraj. šol. blagajno M. 1000 K. Šola v M. se je razširila v dvorazrednico. Vsled teh pogodb se ne zamore tirjati od Prepolcev, da bi plačevali prispevke k šoli sv. M. Ker pa tvorijo kakor rečeno P. in T. eno davčno občino, ni mogoče potom doklad pridobiti od Trničanov potrebnih šolskih prispevkov, brez da jih sopačujejo Prepolci. Razdelitev davčna občine P. kakor cele občine M. v 2 občini in sicer v obč. Prepolje in obč. sv. Marjeta dr. p. z Trničani je tedaj nujna potreba in se Prepolci, Trničani in Marječani, kakor so mi zagotovili, ne bodo dali od „Stražinega“ hujščaka zapeljati, kajti njim kakor meni je red prva, politika pa zadnja briga. Dopisuna „Straže“ pa pomiljujem da kot se imajočega domaćina ne pozna domičih razmer bolj natanko. To je moja zadnja beseda in se v tej zadevi ne pustim s „Stražo“ in tutti quanti listi v nikako polemiko.

Aug. Achitsch, nadučitelj.

Sv. Marjeta na d. p. Dragi „Stajerc“, voli mi mali prostor, da ti naznam naše razmere od našega kaplana. Naš kaplan Alojzij Kramaršič je bil hudo bolan in ta bolezni imenuje politika. Pred volitvo je iskal zdravila, on je letal od vasi do vasi, od hiše do hiše in je vsakega nagovarjal, katerega poslanci bi moral voliti. Mi bi kaplanu svetovali, da bi se bol za cerkev brigali, kakor pa za volitvo, bo za vsak sam volil kakor hoče. Dalje pri sv. Marjeti imamo cerkev in v tej cerkvi je svetnica

Suša.

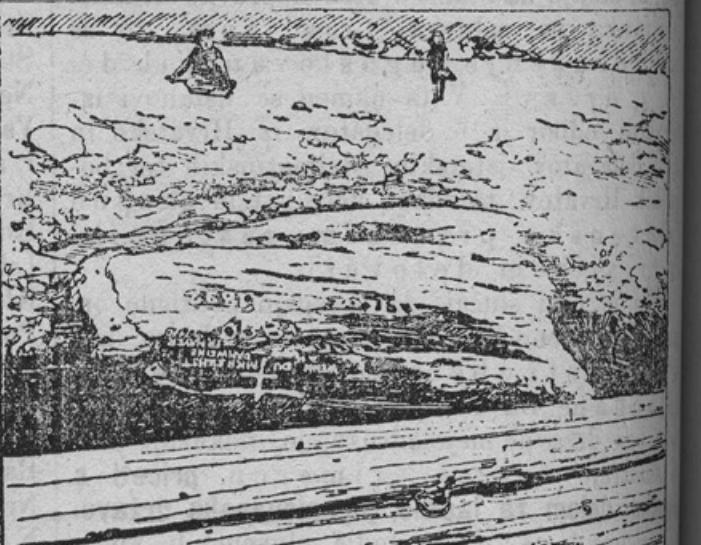
V raznih krajih nastopila je vsled pomanjkanja dežja in hude vročine suša z vsemi svojimi grozovitimi posledicami. Hudo občutijo to tudi ob reki Elbe na Češkem. Prva naša slika kaže to reko, ki je vsled suše tako plitva, da so nastali celi otoki in se lahko z vozmi čez peljajo. V ozadju slike vidimo mesto Bodenbach-Tetschen. Še bolj zanimiva je druga naša slika. Sredi v reki Elbe se nahajata namreč dva velika kamenja. Po navadi sta pokrita od deroče vode, a le v dolgih letih enkrat se pokažeta. Kadar je namreč suša velika in reka vsled tega nizka, prideta kamenja na dan. Med ljudstvom imata ta dva kamenja žalostni pomen. Imenujejo ju namreč „Hungersteine“, ker se le

Der Wassermangel in der Elbe bei Bodenbach-Tetschen in Böhmen.

takrat pokažeta, kadar preti deželi vsled suše lakota. Letos se kamenja zopet vidita. Kamenja imata izredno veliko starost; od 15. stoletja sem namreč se je nanje najnižje stanje vode zapisovalo. Najstarejša številka je iz leta 1417. Poleg tega so napisane na kamenju besede:

„Wen du mich siehst, dann weine“ („kadar me vidiš, jokaj“). Mnogo pripovedk je vezanih na to kamenje. Tako se poroča, da so l. 1477 skozi tri mesece tamošnji velikanski gozdovi goreli. L. 1472 ni deževalo od binkosti naprej skozi 12 tednov; ure daleč so morali vbogi ljudje po

Die Hungersteine in der Elbe.

vodo hiteti; voda je bila takrat dražja ne vino. L. 1518 od začetka septembra pa konca decembra ni več deževalo, tako da bili vsi mlini vstavljeni. Leta 1842 ni deževalo 4 mesece dolgo itd. Posledice suše pa naši njeni čitatelji itak sami poznajo.

leganje in maša za soseško; in zdaj sta nam hotela župnik in kaplan to pravico odvzeti. To pravico so že naši očetje imeli več 100 let. Ker smo pa zahtevali svojo pravico nazaj, je prišel kaplan mašovat; ko pride na kancelj, namesto da bi naredil sv. križ, je začel šinfati in kritici in je tako po kanceljni zbijal, da smo se bali, da ga bo podrl; saj je večina ljudi šla vun. To je kaplan vse delal iz same politike, ker tu pri nas je večina naprednih mož in mi nobemo tako plesati, kakor bi on rad godil. Opozarjam pa cerkvenega ključarja Štefana Cafuta, naj lepsi red drži pri cerkvi in njegova jena naj jezik malo za zombi drži. Dalje v "Straži" se je en butl zaletaval in je našega nadacitelja žalil in tudi več drugih naprednih mož. Iz vsega tega vidimo, da so taki slabih dohovniki krivi, da vera peša!

Zvesti opazovalec.

Iz Zgornje-Radgonskega okraja. Dolgo se že nihče ni oglasil iz tega okraja; mogoče je vse mitvo poleg samih volitev in agitacij, ker toliko agitacije se ne stori v štirih okrajih kod pri nas zaradi volitev, kar je že znano. V sv. Jurju ob Ščavnici je v prvi vrsti agitacija doma, pravki delajo s svojim župnikom in z večimi predstojniki, ker ti znajo tako imenitno agitacijo voditi, da je veselje; so se že oblastva dogovorila in jim misljijo eno lepo nagrado dati. Posebno imenitno se obnaša Trbegojski predstojnik Vuk, ker on dobi prvo nagrado zavoljo agitacije, ker on jo zna tako umetno voditi, da niti njegova jena ne more z njim tekmovati. Kaj pa še g. Kunce! Nova cerkev je že gotova (?), kamen je že navožen za na cesto (?); a ta kamen ni na zidanje cerkve, te sorte kamen potrebujejo po boljših krajih za ceste, a pri nas pa ga hujte za cerkev rabiti. Najbolje stori g. Kunce, da dà ta kamem na cesto zvoziti, tam za Drašovim stanovanjem ga je zelo potrebno, drugače bo Draš in njegovo stanje z blatom vred odpalvalo; zatorej g. Kunce pusti cerkev pri miru, ker s temi bučami, katere Fidov Drašek proučja, ne boš niti take cerkve naredil, kakor jo se sedaj imate. Dalje še moram omeniti, kako vtrstno v gospodarskem oziru napredujemo, kakor mogoče malokje. Le pomislite, kako imenitno samo pri okrajinem odboru, kako imenitno ceste že vun zgledajo, in kako šele bojo! Dobro na gospodariti ta načelnik. Ali ne more biti drugače, ker prvo besedo ima g. Kunce, kakor je sam izjavil, da se vse ravna po njemu. Zatorej so sedaj naredili celo po Kuncejevem zistem, kaj vozijo na ceste šoter. Kjer je bilo poprej pod naprednim odborom 30 kupov, se jih sedaj vozi samo 15 itd. Začasa g. Wračka je bilo 26% doklad, a novi odbor pa je toliko znižal, da je zdaj "samo" 40% doklad. Temu so krivi sami ljudje, ker že take predstojnike volijo. Posebno imenitne predstojnike ima fara sv. Jurij ob Ščavnici. Le poglejmo si Trbegojskega predstojnika g. Vuka, dalje Kraloskega Holca, dalje še Okoslavskoga slovenskega Nemca, kako imenitno uradujejo ti trije predstojniki! Kaj že bržkone niti politična oblastva ne bo mogla ž njimi tekmovati. Ali kaj, čemu bodemo i njimi zadovoljni, ker ravno ti trije so nam že tri nove okrajne ceste dali narediti in vse občinske ceste imenitno pošodrati, tako da je goza za gledati. Sklepom še Vam naznam, da ako bote še dalje tako imenitno gospodarili, boste dobili vsi medalje, sicer iz le-d-r-a . . .

Vaš Očigled.

Sv. Lenart slov. gor. (Razno). Huda vročina postaja vedno večja. Meri se temperature čez 50° C. Potoki so posušeni in od češpelj, ki so letos lepo žetev obljubovale, pada sadje. — V par dneh se bode mož iz sv. Lenarta poslovil, na kateremu pač ne bode noben naprednjak solzice jokal. To je namreč kaplan. Pač pa bodo jokale nekatere "dame", ki so se vedno okoli njega sukale, seveda iz same pobožnosti. Ta kaplan je tudi bržkone "oče" onega članka v "Slov. gospodarju", v katerem se zopet enkrat

na najstrupenejši način velepotrebno nemško šolo napada. Pač čudno je, da je prvaški izvelečar, ki nemško šolo tako hudo sovraži, prav rad denarce na ravno tej nemški šoli služil. Saj je dobival kaplan vendar za vsako uro poduka na nemški šoli 6 kron denarja. To je pač precej lepi zaslužek! In za ta lepi denar ni bilo od kaplana družega slišati nego psovanje ter pretepavanje in širjenje sovraštva. Sele naznanilo na konzistorij je otroke vsaj pred pretepavanjem tega pobožnega krščanskega možakarja rešilo. Lažnivi članki "Gospodarja" pa nas pustijo popolnoma bladne, kajti laž ima kratke noge. Nemška šola stoji trdno in par kaplanskih sovražnikov več ali manj ji ne bode škodovalo!

Sv. Barbara niže Maribora. Pri nas je umrl dne 27. julija t. l. velezasluženi mož Marko Krajnc v 70. letu svoje starosti. Za občni blagor je mnogo storil, ko je bil več let župan, kajti ta čas so se ceste in poti na barbarski hribček v redi zidale, da še danes služijo. Njegova zasluga je tudi poprava ceste na spodnji Koreni, katero bi naj sprejel okrajni zastop svetolenaški v svojo oskrbo. Žal da nimamo takih imenitnih mož več, da bi delali za občni blagor. Rajni Marko Krajnc je pa tudi bil mnogo let izborni načelnik krajnega šolskega sveta v veliki duševni blagor mladine; skrbel je za redni šolski obisk, starše je lepo nagovarjal, da skrbe svojim otrokom za duševno premoženje. Bil je izvrsten in odkritosren prijatelj. Bil je kremenit značaj, možbeseda, vedno naprednega mišljenja, zato so ga vsi spoštovali. Rajni Marko Krajnc je tudi bil še do smrti prisojen cenilec. Rajni Marko je služil kot vojak marinari pri mornarici v Poli in se je tudi udeležil bitke pri otoku Lissa leta 1866 pod višjim poveljnikom admiralom Tegetthoff. Rajni Marko je bil skrben svojim ostalim žalojočim 3 otrokom, ki so pa že vsi preskrbljeni. Njegovo lepo posestvo oskrbuje najstarejši sin Janez. Kot kristjan je bil vedno na svojem mestu vzgled vsem faranom. Lahka mu bodi zemljica!

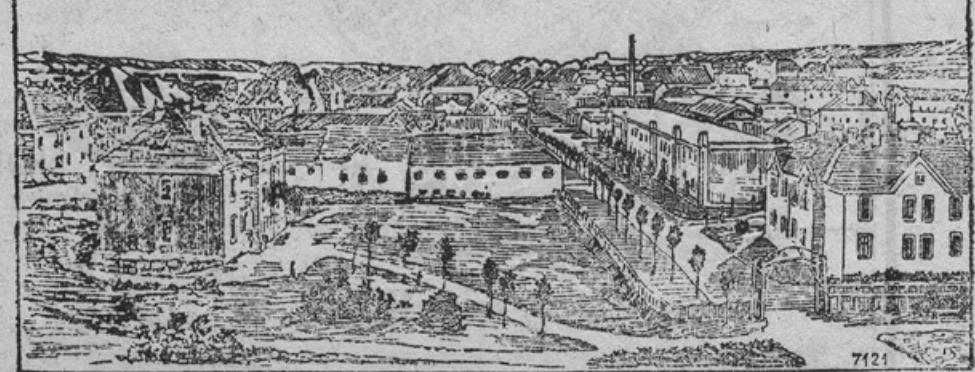
Ljutomer. (Ljutomerski dr. Grossmann v pravi luči). Prvaški poštenjak, značaj in "Geldjud" Karlek je trdil, da ne grè iz Ljutomera in če bi prišli tudi s koli nad njega. No, ni bilo treba kolov in polen, tudi ne jezero ali milijon Mavrinovih pasjih bičev — zadostovalo je le nekaj židovskočistih in prvaškonedolžnih kolekov, da je dobil veliki sokol in še večji jurist dr. Karol Grossmann zadnji "štampel", ki je še imel prostor na njegovem umazanem značaju. Za tega dičnega advokata veljajo že davno besede državnega pravdnika iz znane dr. Holdove zadeve: "Wer's nicht vornehm und edel treibt, besser fernab vom Handwerk bleibt." Temu političnemu voditelju in pri-

jatelju slovenskega ljudstva se je očitalo v našem listu med drugim tudi, da je prenovil že rabljeno sodno pooblastilo in da je zaračunil stranki potem 2 kroni, ki sta romali v njegovo nepošteno židovsko malho. Dokazano je, da je blatil ta krokar v prvaških canjah poštene Nemce in osobito nemške uradnike. Hujskal je na vse strani, vsa sredstva so mu bila sveta. Ta zahrbnež je nagovarjal tudi nekega posestnika, da bi povzročil napad na prejšnega ljutomerškega sodnika c. kr. deželnosodnega svetnika Alojza Doxat. Pošteni kmet pa tega tolovaškega čina ni hotel izvršiti in le tej okolnosti se ima zahvaliti imenovani uradnik, da ni postal žrtev nečloveške barabe. O tem državnem uradniku je trosil med ljudmi nesramne in ostudne reči; najmilejši izraz bil je, da bode ta sodnik na gnojišču poginil. Ni pač morda najti na celem svetu še sličnega advokata, ki bi zamogel blatiti vzvišeni poklic sodniškega stana na tako nizek in podel način. Toda Karlekova peklenska zavijanja in njegove le njemu lastne laži imajo kratke noge! Pride pač enkrat vse na dan. Novodobni Garibaldi! Tolaži se, saj čitamo v knjigi Talmud (Jalk. chad. 154) med drugim tudi: "Židom se odpuste na praznik sprave vsi grehi, tudi največji, ne da bi imeli dolžnost povrniti škodo." Svoji k svojim!

Sv. Trojica v Halozah. "Teater" pusti šipati naša duhovščina v teh nesrečnih časih, ko nam je toča pobila naše vinograde. Človeku se pamet vstavi, ko vidi to norijo; samo da se vzame človeku zadnji groš iz žepa. To je bilo na Anovsko nedeljo in šipali so "Lumpacius vagabundus"; to je najlepši zaled za haloško ljudstvo. Mi vas samo vprašamo, ali se ne sramujete s takim počenjanjem? Namesto da bi pomoč iskali za nesrečne Haložane, se napijete in norčujete iz ljudstva! Špot ostane vam, ki ste take omike!

Od nekod. Ljubi, "Štajerc!" Resnica je, da je štajerska dežela krasna in zelena. Sem na Štajerskem rojen, pa Bog pomagaj, sem na Hrvatsko si šel kruh iskat. Pa zdaj vidim, da bom tudi moral kakor slepa kura zrne iskat. Nesreča po nesreči! Toča je pobila setvo, strela je udarila v najlepšo drevo in moja vola sta poginila. Kaj znaš si pomagat? Jaz vzamem s teškim srcem iz ormarja stotake, da bi si nove vole kupil. Oh kako bi srečen bil, če bi jih veliko imel, pa zdaj znam jih s prstom zračunati. Konjar zapreže, moja ženka mi da poljub, in hej naprej v Ormož. Pri precej velikem hramu obstojimo. Ljudje so rekli, da je "štacion"; pa vprašam, če tukaj se lahko odpeljem na Maribor. "Da", so mi odgovorili eden gospod. Pa

Novo strelišče.

Die Wohn- und Wirtschaftsgebäude auf dem neuen Schießplatz der österreich-ungarischen Artillerie in Hajmásker (Ungarn).

Do leta 1899 ni imela avstro-ogrška artiljerija priložnosti za praktično izvežbanje v mirovnem času. Streljalo se je na polju Steinfeld pri Wiener-Neustadt, v Baumu pri Jundorfu, na Lipiku v Temesvarju. Ali vse je bilo le omejeno in ednostavno, da je vojaški poduk pri temu trpel. Zaj so pa našli zemljische, ki je vsled svoje velikosti in nepodobitosti prav primerno za poduk v streljanju. Nahaja se pri mestu Hajmásker na Ogrskem. Novo strelišče meri 50 kvadratnih kilometrov in je urejeno ravno tako za poljske kanone kakor za habice. Do pred enim letom so morali vojaki začasa vaj v okoliških vašeh prenočišča iskat. Tako ni šlo naprej. Vsled tega nastalo je v Hajmáskeru pod velikimi težavami pravo mesto artiljerije z 60 velikimi poslopji, nadalje velikansko arhitektonično jako lepo kamodonturo s stolpom za vodo in razsvetljavo ter 200 sob; nadalje hlevi, remize, bolnišnica, klalnica itd. Vsa ta velika zgradba, ki jo je izvršil major Schilhan, košala je 6 milijonov kron. Tako je uresničeno mesto avstro-ogrške artiljerije, katere je začasa

vaj v Hajmáskeru okroglo 250 oficirjev, 2.000 mož in 100 topov. Naša slika kaže zgoraj zemljovid, spodaj pa strelišče samo.

tisto mi ni šlo v pamet, da so vsi drugač oblesenici. Pridem h oknu, potrkam, brž pride eden gospod z rdečo kapo pa reče: „Wohin?“ Zastopil te besede nisem, pa prosil sem ga prav lepo če mi ne bi dal listek ali „Anweisung“, jaz bi se rad na Štajersko peljal vole kupit. On samo reče, ali vpraša: „Marburg?“ Jaz pa hitro nazaj, jezen sem že tudi bil, rečem: „Da!“ Tisti gospod pogleda v majhno omaro, prineše en sivi kos papndeckna, in reče tudi kaj košta. Jaz hitro z roko v taško po denar, pa plačat. Stakim človekom, kateri tako često vprašajo, ni nič za hantle imeti. Potlej sem šel hitro skozi vrata. Tamkaj je stalo par klopič in jaz se vse dem. Pa ne dolgo, že gre neki mož s plavo sukno in reče gredoč: „Pettau, Pragerhof einsteigen.“ Vlak pribliskne, obstane, jaz pa noter. V tistem vagonu je sedelo par debelakov, pa govorili so že tako, da vsak svojo besedo ni mogel slišati; najbrž so bili Judi. Še zastopim malo hrvatsko pa nemško, pa tega nisem. Cug ali vlak, sam zdaj ne vem kako mu je pravo ime, obstane in tisti gospod s plavo sukno kriči „Pragerhof, alles aussteigen!“ Jaz tako hitro, kakor je mogoče bilo vzarem mojih sedem češpelj pa vun. Tamkaj prašam koliko imam še časa na Maribor, da ne zamudim. „Halbe Stunde“ je bil odgovor. Dobro sem si mislil, če bi le blizo kaka krčma ali grajzlerija bila; jaz sem sila žejen pa tudi lačen. Ko tako hodim, pa vidim pri oknu veliko glažov. Aha! To mora krčma biti. Jaz hitro pri vratah noter pa prosim za pol litra pira, pa tudi nekaj za jesti. Piram hitro prineše, pa zavoljo jesti me je prašal, kaj da jaz hočem. Veliko reči mi je napovedel pa škoda, da se nisem vse mogel zapomniti, h zadnjemu je še rekел „Frankfurter mit Kren.“ Tiste sem pa dobil, to besedo sem večkrat čul. Pa ko spomenem od kot ta beseda, me je že v želodcu ni prav bilo, enkrat sem kupil pri enemu kramarju „Frankfurterschwarz“ tista pa je bila črna barva, oh bogi siromak, kaj bo zdaj dobil za jesti? A vidiš ga, že prineše, pa kaj dve klobasi, tako veliki kakor od otroka prsti. Dolgo časa nisem imel te reči pogledati, že pride eden klicat: „Marburg, Graz, Bruck, Mürzzuschlag, Neustadt, Wien, sofort einsteigen, fahrt gleich ab!“ Jaz hitro pobrem mojo klobaso, papirja nisem imel, sem pa hitro zavil v moj cefanetel. „Einstiegen“, so kričali plavosukneži. Jaz skočim v voz, pa kaj tam vidim? Po parih so sedeli in se kušovali, sem si mislil če nebi predrago prišlo, tako bi še jaz poskusil. Pride gospod, pa samo reče: „Bitte Karten“, dam mu hitro tisti popndeckl in ga vprašam, če ne bi bilo mogoče, naj zame tudi eno lepo žensko pomaga, jaz mu že plačam za tisto, petko v roke dam, on pa jezno odgovori: „Lauter Hochzeitsreisende.“ Pripeljemo se črez veliki most, pa obstoji vlak. „Marburg aussteigen“ kličejo. Jaz brzo vun, še pogledam če nisem kaj zgubil, pa koliko ljudi so tamkaj bili, skoraj bi mislil, svet je za nas premajhen. Enega gospoda vprašam, kje se na Koroško pelje; on pa brž odgovori: „Dort unten.“ Skočim tam dol, pridem h enim vratam, šipe so s čugežni-

kom prepletane, sem mislil tukaj je kanclija, da bom si karto dobil do Sv. Lovrenca. Kanclija je bila tamkaj, pa druga; jaz hitro vun, pa drugič enega prosim, da bi mi pokazal, kje se karte dobijo. Ta mi je to pravo pot pokazal, sem si vzel karto, pa hitro nazaj, da ne zamudim. Ni treba bilo dolgo čakati, pa smo se odpeljali. Dravska dolina je pač lepa, če bi le mi na Hrvatskem tako imeli! Pa kaj je zdaj? Pejemo se v peklo ali kam? čisto temno gratuje, moje misli so zmotle. Vlak je ustavil in čul sem klicat: „Faal.“ No zdaj sem se zdehnil, od tukaj naprej bo že lušnejše, ker že plavosukneži kličejo in zdihujejo „Faal, Faal.“ Ni dolgo trpelo, se pripeljemo na St. Lorenzen, oh škoda, da ni daljši pot, kako je bilo lušno, zdaj pa k nogam, gorej proti svetemu Duhu. Za kupiti ni nič bilo, ker sami nimajo veliko živine, sem šel hitro nazaj. Pridem dol v Sv. Ožbald, je še lep okraj, Dolgo se nisem mudil tamkaj, brž na „Fresen“ vlak in ni štacijon dalje; „Wachern-Mahrenber“ so kričali, z dobrimi misli nisem stopil od vlaka, ker že ta prva beseda se mi ni prav dopadla. Že v času ko sem še v šolo hodil, sem slišal, da se tistemu človeku, kateri v bogemu človeku kožo iz hrbta potegnit hoče, „Wuherer“ reče. Pa tisto v tem okraju ni resnica. Pridem tamkaj v eno krčmo, pa si dobim virtlec vina; pa kako tamkaj natočijo? Ni prst zgor štriha pa ne spod, kakor pri nas doma! Spijem in plačam pa grem dalje, lačen sem začel biti, grem h kramerju in si kupim za dva krajcarja kruha, pa za dva luka. Luka je bilo zadovolj, kruha pa malo. Zdaj je že povsod tako, da mesarji in peki veliki trebuh nosijo, drugi pa morajo gladovati... Prašam moža, kateri mi proti pride, če ne bi vedel, kje bi jaz vole kupit mogel; reče „pri Antonu bote dosti našli“. Grem naprej tja po hribi, strmo je od začetka, pa potem je boljši, grede se nisem sponehlil, jaz nimam veliko časa, meni se mudi nazaj domu. Pridem že blizu cerkve, čujem krič, da še doma takega nisem čul. Jaz sem mislil, da je kak človek utonil, pa zgoraj na takem bregu to tako ni mogoče. Pa zdaj ljubi „Stajerc“, glej in se znaš čuditi. Fajmošter je eno priletno žensko tepel in potiskal, da je plava od tamkaj odišla. Ljubi gosp. knezoškof bi zmenoj hodili, pa ne vole knopovat: marsikaj bi slišala in vidla... .

J. Hryvat.

Prvaško delo.

[Slučaj Druškovič v Slov. Gradcu)*].

Celje, 28. julija 1911.

Razprava proti prvaškemu trgovcu in huj-kaču Druškoviču v Slov. Gradcu je v splošnem tako značilna in zanimiva, da jo je treba na-ančneje popisati. V boju proti napred-jakom je gotovi prvaški sodrugi pač vsako sredstvo dobro. Cenjeni čiatelji bodejo gotovo to poročilo radovoljno brali. Videli bodejo tudi, da vodi prvaška brezobzirnost — v ječo.

*) O tej stvari dobili smo še ta dopis. Objavimo ga na izecno željo naših somišljenikov, ki hočejo, da se podlo breznačajnost prvakov javno ožigosi. (Op. ur.).

Konstantinopel und Umgebung.

V zadnji številki že smo poročali o velikanskem požaru, ki je uničil glavno turško mesto Carigrad ali Konstantinopol. Danes prinašamo mali zemljevid tega mesta iz kraterja, bodejti čitatelji lego videli. S števil-

kam (1, 2 do 6) označena poslopja so sedeži posameznih tujih paslanstev; štev. 3 je avstro-ogrsko. Gorenj je v prvi vrsti leseni del mesta (tam ker je napis Stambul).

Tožena sta bila prvaški štacunar Jozef Druškovič v Slov. Gradcu in Franc Vodovnik, čevljar v Staremtrgu, zaradi zločina goljufije po §§ 197, 199 a k. p. ter zaradi prestopka po § 496 k. p. Vodovnika je zastopal dr. Božič, zaprtega Druškoviča pa dr. Hrašovec, medtem ko sta tožbo državni pravnik dr. Bračič ter dr. Petrischek zastopala.

Druškovič je seveda vse tajil; vsi so po njegovem mnenju lažniki, edino on seveda je najpoštenejši človek pod milim nebom. V predpreiskavi je Druškovič priznal, da je pred razpravo o tožbi obrekovanega klobučarja Debelača svoja učenca v Staritrg poslal. Seveda ni hotel na priče vplivati. Vodovniku je dal baje 2 K le zaradi tega, da bi ta izvedel, zakaj se gre pri tožbi. To se je zgodilo v „Zadruži“. Druškovič se seveda „ne ve“ spominjati, da je Vodovniku v tej zadevi pisma pisaril. Pač pa prizna, da je imenoval Kotnika za „pijano barabo“.

Vodovnik prizna, da je od Druškoviča 2 k
dobil, da poizve natanko glede Debelakove tožbe.
Tudi pove, da mu je Druškovič takrat pisal
pismo, katerega je pa potem sežgal (!!).

Priče so pa vse drugače izpovedale. Priča Kotnik je izpovedal pod prisego, da je Druško- vič o Debelaku trdil, da ta stare prebarvane klo- buke kot nove prodaja. Druškovič mu (Kotniku) je tudi nekaj žganja dal, da bi z njim držal.

Druškovičev učenec Planinc izpove kot priča, da ga je njegov pospoder M. h Kotnik poslal.

Miha Kauričnik je tako gladko izpovedal, da so se vsi čudovali; bilo je kakor da bi se vse iz glave naučil. Miha je komi pri obtoženemu. In tako je bilo tudi z nekaterimi drugimi pričami. Ali ostale priče so krivdo obtožencev dokazale.

Nato je okrajna sodnija, kakor smo že poročali, Druškoviča na 3 meseca težke ječe, Vodovnika pa na dva meseca ob sodila.

Tako je končala ta 8 urna sodnijska razprava, ki je razsvetila razmere pri narodnih prvakih v Slov. Gradcu. Druškovič se bode v ječi pokoril. Morda se bodejo prvaki zdaj prepričali, da se tudi napredne obrtnike ne sme obrekovati in da mora tudi vkljub političnemu nasprotovanju poštenost vladati!

Kmetje pozor!

Iz raznih dežel se poroča, da je vročina na polju in travniku mnogo škode napravila. Pametni gospodarji vsled tega sedaj ne prodajajo krm e. Gotovo je, da bode krma še lepo ceno dobila. Ne zapravljajte torej krme! Štedite tudi s slam o in polagajte listje kot steljo. Misliti treba v naprej! Torej pozor!

Novice

O pomenu kmetijstva prinaša list nemških konzervativcev prav resne razprave. Tako piše m. dr.: „Ako bi šel enostranski razvitek velikih mest tako naprej, potem ne bode ničesar slabost človeškega materijala vzdržalo. Mesto mora biti. Ali za milijonsko mesto, ki žre grózovito ljudske in etične moči, ni pametnega razloga pametni socialni politiki. Mi z današnjo sodobno postavodajo nismo v položaju, da bi zadružali naraščanje opravičenih mest k mestam od polovice do celega milijona. Ali nekaj zamoremo; kmetijstvo kot obrt, ki se izplača, otrditi in s tem begu iz dežele najglobljajši vzrok vzeti. Zato se ne more biti dandasnes preveč agraren, temveč vedno le premalo agraren. Vso našo postavodajo naj bi dohitel pametni agrarični duh. Mesto kot element gibanja si samo pomaga; za deželo, ki je faktor stalnosti, mora skupnost pomagati.

Prazniki. Papež izdal je odredbo, glasom katere se je število katoliških praznikov znižalo; na delavnik padše premisljive praznike (m. dr. tudi praznik Rešnega Telesa) se je preložilo na prihodnjo nedeljo. Ostali kakor dosedaj bodejo le: nedelje, pravčični praznik, novoletni dan, praznik sv. Trada

Izajev, praznik Marije spočetja, praznik sv. Petra in Pavla, praznik Vseh svetnikov. Vsi ostali prazniki, tudi drugi božični dan, Velikanoč, Binkošči, ravno tako prazniki deželnih patronov sledijo. Papež v temelji svojo odredbo s tem, da trojno katoliške dežele vsled velike množine svojih praznikov v tekmovanju z nekatoliškimi deželami občutno škodo. Mnogoštevilni prazniki so itak še tekem stoletij nastali. Začetkom pa imela naša cerkev razven nedelj le troje praznikov: Božič, Velikonoč in Binkošči. Ti prazniki so bili gotovo že v drugi polovici 4. stoletja. Tekom stoletij prišli so k njimi še prazniki Marije, sv. Janeza, aposteljnove, Križevo, sveti in sv. Rešno telo. Koncem srednjega stoletja napravila je velika množina zapovedanih praznikov že mnogo gospodarske škode. Že leta 1322 so se v Nürnbergu proti temu pritožili in do leta pozneje je papež v resnici število praznikov omejil. Najbolj pa se je število praznikov mimo pred papežom Klementom XIV. v drugi polovici 18. stoletja. Bila je to posledica zahtev cesarja Jožefa II. Sicer pa se je ljudstvo na same praznike že tako navadilo, da jih bode v resnici težko odpraviti. Tudi bode morala skladno sporazumno s papežovo odločbo korakati, niti v Avstriji so nekateri prazniki tudi posredno zapovedani.

Iz Spodnje-Stajerskega.

Zmagal Pri občinskih volitvah v zgornjih Hočah so naprednjaki zmagali.

V Hrastniku postali so narodnjaki, kakor že v zadnjih številkah poročali, neverjetno divjani in surovi. Ravno tako dela ta banda, kar da bi bila res gospodar v dolini. Ker se raznih strani ni potrebne pomoči dobilo, je nemški poslanec M a r c h l v državnem delu na ministra odločno interpelacijo, ki se je zadnjih narodnjaških izgredov proti hrastnikom Nemcem. V interpelaciji se tudi naglaša, da pri občini ne doseže nobene pomoči in manjka merodajnim osebam pri občini čut breztrankarsko pravičnost. Omeni se tudi spomino divjanje Rošovih pobov in kreatur, da bode vlada temu divjanju zdaj konec divjiva!

Najviše odlikovanje. Njegovo c. in kr. apotoko veličanstvo je z najvišim sklepom z dne 1. junija 1911, l. blagovolilo graščaku R i c h a r d u K l a m m e r n a g r a d u E b e n s a l d pri Ptaju najmilostnejne podeliti vitežki Franc-Jožefovega reda. Čestitamo!

Ogled goveje živine (Rinderschau) se vrši v uradnih sporočil takole: Dne 28. avgusta v sv. Lenartu slov. gor.; dne 29. avgusta v Zgornji Radgoni; dne 31. avgusta v Marenču; dne 2. septembra v Konjicah; dne 4. septembra v Kozjem; dne 6. septembra v Ptaju. Kdo, ki razstavi živino, ima pravico le na en sami dobitek; ako razstavi tri odlikovane mede, dobi bronasto, pri šestih pa srebrno zlato medajlo.

Tečaj za čebelarje priredi zveza štajerskih čebelarjev od 18. do 24. septembra na deželni čebelarski šoli v Grottenhofu. Tečaj je splošno dostopen in mu sledi izkušnja za čebelarske vojske in potovalne učitelje. Naznanila sprejema čebelarska šola v Grottenhofu do najkasneje 5. septembra.

Kobilice, te hude škodljivke naših travnikov in polja, so se v nekaterih krajih Spodnjih Štajerskih zopet v veliki množini pokazale. Upati da bodo oblastva hitro potrebna sredstva, da se tudi to nevarnost odpravi. Saj ljudstvo že ne vede, kje mu glava stoji in samih skrbi in nadlog!

Zopet toča in nevihta v Halozah. Preteklo popoldne divjala je v Halozah huda nevihta. Obenem je prišla huda nevihta iz Slovenskih goric in sta obe pri Možganjih skupaj divjala. Od 1/3. do 3/6. ure je skoraj neprene-

homa toča padala; strela je sledila streli in deževalo je kar v potokih. V neko gospodarsko poslopje pri Dornavi je strela dvakrat udarila in začala. Le hitri pomoči sosedov je zahvaliti, da ni ogenj tudi hišo vpepelil. K sreči toča ni napravila posebno velike škode.

Huda toča v radgonskem okraju. Preteklo soboto divjala je v oklici Radgone grozna nevihta. Toča je zlasti v goricah veliko škode napravila. Tudi je provzročila strela več požarov. Vbogi kmetje!

Iz vlaka skočil je v bližini Hrastnika neki neznani zločinec. Ukradel je namreč v vagonu trgovcu Pergmanu 400 K. Ko ga je ta hotel prijeti, pa je tat iz vlaka skočil in bržkone srečno ušel.

Automobil zgorel je v bližini Vuženici. Požarniki goreči voz niso mogli več rešiti. Automobil je bil last dveh graških trgovcev.

Mati in hčerka zgoreli. Grozna nesreča zadeva je družino posestnika Wilser v bližini Kozjega. Pričelo je goreti in plamena so v kratkem času troje gospodarskih poslopij ter hišo vpepelili. Najhujše pa je, da sta tudi posestnika in njena 18 letna hčerka v plamenih smrt našli. Pri rešilnemu delu sta se v goreči hiši zamudili in zgoreli. Tudi mnogo živine je pogorelo.

Z nožmi stepli so se v Tercejevi krčmi pri Šoštanju. Fantje Prisovšek, Lesiak in Strige so pri temu posestnika Blaža Sovinek smrtnovarno ranili.

Iz Drave potegnili so v Hajdini pri Ptaju mrlja nekega 40 letnega moža. Mrlč je ležal že dalje časa v vodi.

Svojo ženo obkradel je v Slanci pri Celju Štefan Kostomaj. Živel je ločen od nje. S svojim sosedom Ignacom Levšek je vломil v njeno spalnico in ji ukradel 200 K. Tudi ji je nevarno grozil. Ljubezljivega moža so dali pod ključ.

Nesreča. V Trbovljah prišel je rudar Miha Spanberger z roko v žago; prezalo mu je roko do kosti.

Vojak vломilec. Pri g. Spielvogel v Mariboru prišel je v spalnico neki deželni brambovec in ukradel več zlatnine. Ko se je Spielvogel zbulil, skočil je vojak skozi okno in zbežal. Dosej dajata še niso vjeli.

V spanju obkraden je bil v Mariboru pek A. Stumberger. Tat mu je vzel 20 K.

Objemal je v Mariboru krojač Pavel Tomše hlapca Kernpleša in mu menda iz same ljubezni ukradel 10 K.

Pobegnil je iz Maribora Alojz Huber. Preje je izvršil celo vrsto sleparij.

Utonila sta pri kopanju v Zgornji Radgoni dva dečka.

Pod zemljo stepla sta se v Hrastniku rudarja Miha Sitar in Rudolf Napret. Sitar je Napret s svetilko tako močno po glavi udaril, da ga je težko ranil.

Zaprli so posestnika Janeza Tratnik v oklici Slov. Gradca, ker je svoji ženi grozil, da jo bode ustrelil in ker tudi sosedovi čebelnjaki pred njim niso bili varni.

Vlomil je neznani tat pri gospej Leyrer v Mariboru. K sreči ni znal železne blagajne odpreti.

Ponarejalci denarja. V Ormožu so zaprli brata Vinkota in Bolfenka Murat iz Jastrovce ter še par drugih fantov, ki so denar ponarejali in izdajali.

V žago z roko prišel je delavec Lampret v Vitanju. Ranil se je težko in nevarno.

Iz Ljubosumnosti napadel je na Bregu pri Ptaju apneničar Dobič svojo mlado ženo in jo je s kladivom smrtnovarno ranil. Žena je druge moške rada imela.

Iz Koroškega.

Bistrica v Rožu. Za zadnjo številko prepozno sprejeli smo sledečo brzojavko: Bistrica dne 27. 7. 1911. — Pri volitvi občinskega

predstojništva, ki se je včeraj izvršila, izvoljeni so bili gospodje dr. Klimbacher za župana, Johan Kurasch, Peter Partl in Lorenc Feinig pa za občinske svetovalce. Vsi izvoljeni so seveda vrlega naprednega mišljenja. Čestitamo občanom najprisrčneje k tej izvolitvi!

Djekše. Piše se nam: Državnozborske volitve so že zdavno minule, ali našemu debelemu župniku g. Hraba in njegovemu preroku Podrepnikovim Juriju še vedno ne da pokoja. Vest oba dva tako peče in muči, da ne vesta, kaj bi začela. Od tistega časa, ko sta se toliko potrudila za rudečega Eicha, se ne da več potolažiti ta k nam privandri pemske dušni pastir. Baje mu je sicer žal, da ni dobil rudečih črevljev za svojo agitacijo in njegove pogoste poti v Celovec, ko je hodil svojo punco zmirom obiskat, katero je njegova mati zavoljo prevelike pobožnosti iz farovža izgnala. Ker se pa ni posrečilo našemu fajmoštru Eicha v državni zbor spraviti, je spravil pa svojo punco iz Celovca v farovž . . . Kje so pretekli časi na Djekšah, ko smo lepo v miru in slogi živelj? Kam so prišli tisti Kristusovi namestniki, katere je ljudstvo tukaj rado imelo in z njim občevalo? Kar je ta nepokojnež Hraba in njegov ministrant Podrepnikov Jurij k nam privandal, je prepri in tožba na dnevnem redu. Nobeden človek ni pred njima več na svoji časti varen. Tako sta v zadnjem listu „Mir“ našega častivrednega župana, kateri že 33 let zvesto in nepristransko našo veliko občino vodi, nesramno napadala, češ on je za Nagelna na gornjih Krčanjah agitiral. Mi Vas prašamo, gospod Hraba, zakaj Vi v „Miran“ ne pišete, da je Podrepnikov Juri baje posestnika Lesjaka na Djekšah zavoljo izraza „slepar“ pri sodniji v Velikovcu radi razšaljenja časti tožil, ali kmet Lesjak je bil proti Vašem pričevanju oproščen?! V temtakem Vi s prav čudnim človekom občujete. Gliha v krovu štriha! Nadalje smo mi radovali, ali bode ta Podrepnikov te stroške celovškemu advokatu dr. Brejcu, katere blizo 400 kron iznesejo, mogel plačati, ali jih bodo Vi gospod Hraba plačali? Nadalje prašamo tudi, ali je Podrepnikov Juri že tisti les plačal, katerega je ukazal posekat v Bobkovem gozdu brez vsega pranja in komu je steljo prodal iz tega gozda, katera njegova ni bila? To so, gospod Hraba reči, katere nas zanimajo! Slednjič Vas še opozarjam, da Vam pri obravnavi proti kmetu Sprachmanu na Voberskih-Rutah, katera se baje dne 3. augusta t. l. pri sodniji v Velikovcu vrši, boljše izide kakor pa Juriju, drugače mi farani ne moremo od Vas boljše misliti, kakor od Jurija. Wie der Herr, so der Knecht!

Iz Libelič (Leifling) nam poročajo: Hujskoči list koroške politične duhovščine „Š-Mir“ razliva svoj žolc nad naprednimi možmi v Libeličah. Vkljub temu, da se bojevna fajmoštra Uranšek v Švabeku in Rozmann v Černečah v zvezi s svojima podrepnikoma, klerikalno zagriženima učiteljima Svanjak v Strojni in Doberšek v Švabeku niso sramovali, da so okroglo 80 večinoma nedoraslih fantičov iz cele okolice pri volilnemu shodu g. nadzornika Schumy v Libeličah nahujskali, da so ti vpili in tulili kakor živina, — gré moč političnega farštva le nazaj! (Koliko sodčkov pive je neki ta hujskarije koštala?) Vsled tega veliko razburjenje „Š-Mira“ in njegovih dopisunov. Prebivalstvo v Libeličah pa je že dovolj pametno postal; kmetje poznajo že razliko med sveto vero in politično hujskarijo le na svoj žep mislečih fajmoštrev. Nas v Libeličah veseli jezno pridušanje v „Š-Miru“, ker je to dokaz, da se naši nasprotniki bojijo lepega razvitra napredne misli!

Kožentaura. Piše se nam: (Huzarjeva s m r t). V petek 28. julija je imela 2. divizija 6. huzarskega polka v Celovcu v našem kraju vajo. Preplavali so pod humberskim mostom reko Dravo. Neki boječ konj je skočil v ladjo

Družine na deželi

vporabljajo zelo rade praktične

kocke à 5 h

samo z vrelo vodo polite
dajo takoj izvrstno tečno
govejo juho.

MAGGI jeve

Prave samo z imenom MAGGI in varstveno znamko zvezdo s križem.

Druge kocke niso MAGGI'jeve.

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta Ptuj

Vstanovljena
leta

1862.

Čekovnemu računu št. 808051
pri c. kr. poštno - hranilničnem uradu.

Mestni de-narni zavod.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakoršnega posla z avst. ogersko banko. Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Občenje
z avst. ogersko
banko.

■ Ravnateljstvo. ■

Vstanovljena
leta

1862.

Giro-konto pri podružnici avst. ogerske banke v Gradcu.

Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnikih od 8—12 ure.

Prost okuženja

Resane oni dvor, na katerem se pri krmljenju rabi **NASTIM**. Do danes prvi in edino dr. pl. Trnkó uročeno pitalno varstveno sredstvo. Pospešuje zdrave, krepke, težke komade. Se dobi pri trgovcu ali po posti v fabrični zalogi apoteke Trnkóczy v Ljubljani, Avstrija, 5 zavojev K 350 franko.

J. Pfeifer v Hočah

(Kötsch pri Mariboru).

Varna kmetijskih in poljedeljskih strojev. Livarna za medenino ali mesing. — Stavba za žage in mline po najnižji ceni.

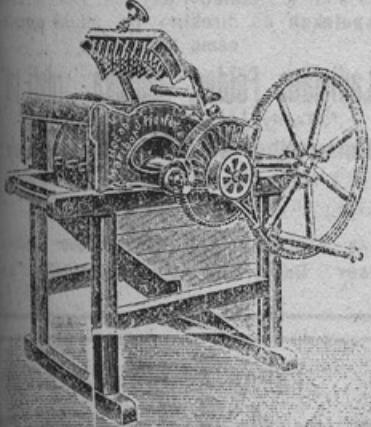
zboljšane mlatičnice za roko K 120
" " in Gepelj 140
" skopanje ra roko in Gepelj 200

Gepelji

za gontito mlatičnic s konji ali voli po novi postavi proti nezgodni izdelani, popolnoma zakrito izdelani od 160 do 180 kron brez lesa. Za vse eno letno jamstvo.

Kdor

nima mlatičev naj si kupi mlatično št. 3, ki dostavi mlatiče popolnoma, katera slamo celo nič ne pokvari in je za skopno rabo.

naj se zahtevajo brezplačno.

Ana Csillag, Dunaj I.

Kohlmarkt št. II/64
kamer je posiljati naročila.

! Pošteno !

Res je, da je koštala vila z vrtom pred trijem letam 17.000 K, danes pa se proda za 12.000 K, vse v dobrem stanu, ista je blizu kolodvora prav na lepi legi pod oljsko goro. Kdor želi poceni kaj kupiti, naj si ogleda; več se izve skoz Anton Mras pošta Rečica na Paki, Štajersko. 667

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptiju zraven klalnice in plinarske hiše postavljena je parna žaga vsakomur

— v porabo. —

Vsakomur se les hodi itd., ter po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati, spahati i. t. d.

97 Jos. Kasimir, Ptuj

trgovina s špecerijo, barvami in mešanim blagom priporoča svojo bogato zalogo blaga pod najboljšo in najcenejšo postrežbo.

— Novo došla —
Tomaževa moka,

najboljše gnojilo. Zaloga cementa, tera, karbonije, plavega vitriola, žvepla, rafia, gumijevih trakov, zamaškov in „beilov“ za sode itd. itd.

5000 kron zasluzka

plačam tistemu, ki dokaže, da moja čudežna kolekcija

600 kosov za le 6 kron

ni priložnostni nakup in sicer: 1 prava švic. zist. Roskopf pat. žepna ura gre natanko in regul. s pismeno 3 letno fabrično garancijo, 1 amerik. zlato-duble pancer-verizica, 2 amer. zlato-duble-prstana (za gospoda in domo), 1 angl. pozlačena garnitura, ki obstoji iz gumb za manšete, ovratnik in prsa, 1 amerik. žepni nož 5 delov, 1 eleg. žid. kravata, barva in mušter na željo, najnovejši facon, 1 krasna igla za kravato s simili-briljantom, 1 nežna broša za dame, zadnja novost, 1 kor. garnitura za toaleto na potovanju, 1 eleg. pristna denarnica iz usnja, 1 par amerik. batonov z imit. biseri, 1 pat. angl. barometer za vreme, 1 album za salon s 36 umet. in razgledi sveta, 1 krasni kelje za vrat ali za lase s prisnimi orientalskimi biseri, 5 indijskih vragov-prorokovalcev, zabava vsako družbo in še 550 raznih predmetov, ki so v vsaki hiši koristni in neobhodno potrebni, gratis. Vse skupaj z eleg. zist. Roskopf-pat. žepno uro, ki je sama dvojno sveto vredna, košta samo 6 kron. Dobi se po povzetju ali naprej kasa (prejme se tudi znamke). A. Gelb razpošiljalna hiša Krakova št. 430. NB. Pri naročbi dveh paketov doda se zastonj 1 prima-angl. britev ali 6 naj. platnenih žepnih robcev. Za kar se ne dopada, denar brez zamude nazaj, torej vsaka rizika izključena. 726

Dr. Eduard Zych, Celovec
Völkermarkterstrasse 13, I. nadstr.

ordinira na delavniku od 2. do 4. ure popoldne. Ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 10. ure dopoldne. 715

Viničarja

z večimi delavski ljudmi za gorice na mestnem vrhu pri Ptiju sprejme

Simon Hutter, Ptuj.

Ura za verižico !

1 ura samo za K 190.

Zaradi nakupa velikih množin ur razpošilja spodaj stojeca eksportna hiša: eno krasno pozlačeno, 36 urno preciz. anker-uro z lepo verižico za samo K 190, kakor tudi 3 letno pismeno garancijo. Pošilja po povzetju **eksportna hiša** ur F. Windisch, Krakova St. U.

— NB. Za kar ne dopada, denar nazaj. —

Naznanilo obrti.

Podpisani naznanja tem potom p. n. občinstvu, da izvršuje vsa kamnoseška dela, grobne monumente, pisave itd. po najnižjih cenah in prosi za mnogobrojni obisk.

Franz Koban,
preje A. Horvath, kamnoseška obrt
Rače (Kranichsfeld).

Hiša

z zemljiščem okr. 8 oralov veliki sadonosnik in vrt za zelenjavno, se s 1. septembrom t. l. v najem odda. Vpraša se v **upravi Štajerca**.

Zanesljivi

majerski ljudje
se ob sv. Martinu meseca novembra ali pa tudi preje sprejmejo: 5 krepkih oseb za obdelovanje okroglo 1½ oralna vinograda, 11 oralna za krmo itd., nadalje za oskrbo 8—10 kosov govede. Zahteva se treznost in poštenost. Ponudbe pod L. P. 6 na upravo Štajerca.

721

Delavci!

Krite svojo potrebo na štofi, platnu, plavem druku, cajgu za postelj, gotovem perlu, obleki itd. pri **Adolfu Wesiak, Maribor, Draugasse**.

Bluze,

krila (šosi), predpasniki, spodnja krila itd. v trgovini **Domgasse** 2, ogelj Hauptplatz Mariboru pri M. Wesiak, krojašnica!

Jako redka prilika!

Neka tovarna zaupala mi je po elementarni katastrofi direktno razprodajo rešenega blaga, to je mnogo tisoč kosov krasnih, težkih

flanelnih odej

in lepih, najnovejših muštrih in modernih barvah z le neznavnimi, nevidnimi madeži vsled vode. Te odeje so gotovo praktične za vsako hišo, za postelje in osebe, so zelo fine, gorce in močne, okroglo 190 cm dolge in 135 cm. široke. Pošljem po povzetju 3 kose krasnih, jako finih, v vseh modernih barvah in muštrih 9 kron. 4 kosov odej za gospodinjstvo 10 kron. Vsak cenjeni čitatelj tega inzerata naj zaupljivo naroči. Z mirno vestjo lahko trdim, da bodo vsakdo s pošiljatvijo zadovoljen.

OTTO BEKERA, c. k. nadpaznik finančne straže v. p.

722

Nachod (Češko), fabrična zaloga 2—8.

Gostilna

veliki konzum, gre jako dobro, se zaradi lastnike bolezni po ceni proda; lahki plačilni pogoji.

Več pove

uprava Štajerca.

724

